

บทบาทของผู้ปกครองในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา จากโรงเรียนอนุบาลสู่โรงเรียนประถมศึกษา

Parent's Roles in Building Transition from Kindergarten to Primary School

พัชรรัตน์ ลออปักษา¹ และ ปณัฐภรณ์ จารุชัยนิวัฒน์²

Patcharat Laorpaksa¹ and Panutsorn Jaruchainiwat²

¹นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²อาจารย์ ดร.ประจำสาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลสู่โรงเรียนประถมศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมความพร้อมของเด็ก ด้านการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียน และด้านการเตรียมความพร้อมของครอบครัว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กที่กำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 416 คน จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีบทบาทในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลสู่โรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติหรือพฤติกรรมมากที่สุด คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของครอบครัว รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมความพร้อมของเด็กและด้านการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียนตามลำดับ

คำสำคัญ: บทบาทผู้ปกครอง การสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

The purpose of this research was to study parent's roles in building transition from kindergarten to primary school in 3 aspects which were the promotion of children's readiness, collaboration with schools and the preparation of the family. The samples were 416 parents of primary school students studying in grade 1 in school under the Office of the Basic Education Commission, Bangkok Metropolitan Administration, Office of the Private Education Commission and Office of the Higher Education Commission. Research instruments were questionnaire forms and interviewing forms. Statistics for data analysis were frequency, percentage, standard deviation and content analysis. The research findings

found that parent's roles in building transition from kindergarten to primary school in all 3 aspects performed in a high level. Regarding each aspect, it was found that the preparation of the family performed at the highest level, the promotion of children's readiness performed at the highest level and collaboration with schools performed in a high level, respectively.

Keywords: Parent's roles, Building transition, Kindergarten, Primary school

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการเสริมสร้างบุคคลให้เจริญเติบโต ได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ระบุไว้ในมาตราที่ 4 ว่า “การศึกษา” หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุน ให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553) ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นปัจจัยพื้นฐานที่บ่งบอกถึงศักยภาพ และคุณภาพชีวิตของคนในประเทศ ซึ่งการวางรากฐานการพัฒนามนุษย์ต้องปลูกฝังตั้งแต่ปฐมวัย เนื่องจากเป็นวัยที่ร่างกายมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว และเซลล์สมองพัฒนาได้ดี จึงสามารถเรียนรู้ได้มากกว่าช่วงวัยอื่น (องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย, 2558)

รอยเชื่อมต่อระหว่างชั้นเรียนอนุบาล และประถมศึกษาเป็นช่วงเวลาของเด็กและครอบครัวต้องพบกับความเปลี่ยนแปลงและเป็นช่วงเวลาที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นช่วงเวลาที่ต้องปรับตัวจากการเรียนในระดับอนุบาลที่มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการผ่านการเล่นเข้าสู่การเรียนในชั้นประถมศึกษาที่เป็นทางการมากขึ้นมีการจัดการเรียนการสอนแบบรายวิชา เน้นการเรียนรู้เนื้อหาสาระเป็นหลัก (ยศวีร์ สายฟ้า, 2557) ซึ่งประสบการณ์การเริ่มเข้าโรงเรียน ประถมศึกษาเป็นช่วงรอยต่อที่สำคัญ และเป็นกระบวนการของประสบการณ์ที่ต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่การเตรียมความพร้อมทางการเรียนก่อนเข้าโรงเรียน การเข้าโรงเรียนวันแรก และการปรับตัวในระหว่างที่ศึกษาในชั้นประถมศึกษาสำหรับเด็กความสำเร็จในการเริ่มเข้าเรียนจะนำไปสู่ ผลลัพธ์ทางการเรียนที่ดีในอนาคตของเด็กทั้งด้านวิชาการและสังคม (Department of Education and Early Childhood Development, 2009) รอยเชื่อมต่อที่ราบรื่นนี้ นอกจากจะเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของเด็กในชั้นประถมศึกษาแล้ว ยังช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวกับวิถีชีวิตในโรงเรียนประถมศึกษาได้อย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน และกฎระเบียบอื่นๆ ของโรงเรียน (Klerfelt & Granelid, 1994; Fletcher, 1997)

Unicef (2012) ระบุถึง ความพร้อมทางการเรียนเป็นผลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็ก สภาพแวดล้อม และประสบการณ์ทางด้านวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็ก ประกอบด้วย 2 ลักษณะ คือ การสร้างรอยเชื่อมต่อ และการพัฒนาสมรรถนะ ซึ่งครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความพร้อมของเด็ก ด้านความพร้อมของโรงเรียน และด้านความพร้อมของครอบครัวและชุมชน ซึ่งการสร้างรอยเชื่อมต่อสู่โรงเรียนทั้ง 3 มิติจำเป็นจะต้องมีการทำงานร่วมกัน เด็กอนุบาลที่มีความพร้อมทั้งทางด้านวิชาการ สังคม และอารมณ์ มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จทั้งทางด้านวิชาการและการดำเนินชีวิตในอนาคต (Stedron & Berger, 2010) ความพร้อมทางการเรียน ครอบคลุมทั้งความรู้พื้นฐานทางด้าน

ภาษา คณิตศาสตร์ พัฒนาการด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ตลอดจนทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ (National Association for Education of Young Children, 2009)

พ่อแม่เป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก เนื่องจากพ่อแม่ คือ ครูคนแรกของลูก จึงมีหน้าที่สำคัญในการส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม สามารถปรับตัวดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ประสบความสำเร็จ และมีคุณค่าต่อสังคม (นิติธร ปิลาวาสน์, 2556) ดังนั้น การที่พ่อแม่และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมทางการเรียนรู้ให้กับลูก เป็นกุญแจสำคัญในการสร้างรอยเชื่อมต่อที่ประสบความสำเร็จ ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนของเด็ก (Gina, Chowa & Masa, 2013) เด็กที่ได้รับการช่วยเหลือจากผู้ปกครองในช่วงรอยเชื่อมต่อกับโรงเรียน จะมีความมั่นใจในตนเอง และสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็วกับสภาพแวดล้อมใหม่ในโรงเรียน มองเห็นคุณค่าในตนเอง และพึ่งพาตนเองได้ นอกจากนี้ เด็กยังมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนที่บ้านและประสบความสำเร็จในการก้าวผ่านรอยเชื่อมต่อทางการเรียนระดับชั้นอนุบาลสู่ระดับชั้นประถมศึกษา (Yeboah, 2002)

ผลการศึกษาวิจัยของ Urbina-Garcia (2014) ได้ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อจากชั้นอนุบาลสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของครู และผู้ปกครองในประเทศเม็กซิโก พบว่า ผู้ปกครองที่มีความตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาระหว่างโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมศึกษา และมีความกังวลเกี่ยวกับทักษะด้านวิชาการของเด็ก จึงให้ความช่วยเหลือเด็กด้วยการให้เด็กทำการบ้าน สอนการอ่านเขียนและให้เด็กเรียนพิเศษเพิ่มเติม นอกจากนี้ ผลการศึกษาของ Chan (2012) ยังพบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังสูงเกี่ยวกับความสามารถด้านวิชาการ และความมีวินัยในตนเองของเด็ก โดยให้ความสำคัญกับทักษะเบื้องต้นด้านวิชาการมากที่สุด

กรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางด้านการศึกษา เศรษฐกิจ มีจำนวนสถานศึกษา และจำนวนเด็กนักเรียนมากที่สุดในประเทศ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ในกรุงเทพมหานครมีโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 รวมทุกสังกัด มีจำนวนทั้งสิ้น 905 โรงเรียน ทั้งยังเป็นที่ตั้งของโรงเรียนประถมศึกษาชั้นนำจำนวนมาก ซึ่งมีอัตราการแข่งขันสอบเข้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สูงเป็นอันดับต้นของประเทศ สำนักข่าวการศึกษาสยามเฮ็ดดูนิวส์ (2558) ระบุข้อมูลสัดส่วนการสอบแข่งขันเข้าศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2558 ที่มีสัดส่วนการคัดเลือกเด็กทั่วไปเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพียง 100 คน ในขณะที่มีเด็กมาสมัครสอบถึง 3,000-4,000 คน คิดเป็นอัตราการแข่งขันมากถึง 1 ต่อ 30 พื้นที่กรุงเทพมหานครจึงเป็นพื้นที่ที่ผู้ปกครองอนุบาลมีความคาดหวังทางการศึกษาสูงและมุ่งกวดวิชาให้บุตรอย่างเต็มที่เพื่อให้ลูกสามารถสอบเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนประถมศึกษาที่ผู้ปกครองมุ่งหวังได้ตามความต้องการ สถานการณ์ดังกล่าว ทำให้เด็กอนุบาลได้รับผลกระทบโดยตรงทั้งด้านความเครียด และความกดดันจากผู้ปกครองและสังคม (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2557)

สภาพปัญหาด้านการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลสู่โรงเรียนประถมศึกษาที่สืบเนื่องมาจากค่านิยม หรือสภาพของสังคมที่มุ่งเน้นการแข่งขัน และการขาดโอกาสของเด็กในการได้รับการเตรียมความพร้อมเนื่องจากปัญหาครอบครัว และความเข้าใจที่แตกต่างกันในเรื่องการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาระหว่างครูอนุบาลครูประถมศึกษา และผู้ปกครอง ที่พบจากการศึกษาข้อมูลในเอกสารงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจากการศึกษา

งานวิจัยที่ผ่านมา จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องของบทบาทของผู้ปกครองในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากชั้นอนุบาลสู่ชั้นประถมศึกษาใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมความพร้อมของเด็ก ด้านการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียน และด้านการเตรียมความพร้อมของครอบครัว เพื่อใช้เป็นแนวทางของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความรู้ และประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลสู่โรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นแนวทางสำหรับครูและผู้บริหาร โรงเรียนในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาให้แก่เด็ก ซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวได้อย่างราบรื่น และประสบความสำเร็จในการศึกษาชั้นประถมศึกษา และระดับชั้นถัดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลสู่โรงเรียนประถมศึกษา ในด้านการส่งเสริมความพร้อมของเด็ก ด้านการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียน และด้านการเตรียมความพร้อมของครอบครัว

คำถามการวิจัย

ผู้ปกครองมีบทบาทในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลสู่โรงเรียนประถมศึกษาอย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย แนวการปฏิบัติสำหรับผู้ปกครองในการสร้างรอยเชื่อมต่อสู่โรงเรียนประถมศึกษา ความพร้อมทางการเรียนของเด็กในการเข้าศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากเอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสร้างเป็นกรอบแนวคิดทางการวิจัย

ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประเด็นที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
บทบาทผู้ปกครองในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลสู่โรงเรียนประถมศึกษา	1. ด้านการส่งเสริมความพร้อมของเด็ก	1.1 การรับมือกับความเปลี่ยนแปลง 1.2 การเรียนรู้
	2. ด้านการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียน	2.1 การมีส่วนร่วมกับโรงเรียน 2.2 การสนับสนุนการเรียนรู้
	3. ด้านการเตรียมความพร้อมของครอบครัว	3.1 การเตรียมพร้อมก่อนเข้าโรงเรียน 3.2 การให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กเข้าโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองของเด็กที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยโรงเรียน 4 สังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 63,789 คน โดยอ้างอิงจากจำนวนผู้ปกครองเด็กนักเรียนจำนวน 1 คนต่อนักเรียน 1 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

1.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองของเด็กที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 398 คน โดยคำนวณจากสูตรของยามานะ (Yamane อ้างถึงใน อวยพร เรื่องตระกูล, 2553) เพื่อประมาณค่าสัดส่วนตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ยอมให้คลาดเคลื่อนได้ 5% เพื่อความแกร่งของข้อมูลในงานวิจัย ผู้วิจัยใช้ตัวอย่างประชากร จำนวน 416 คน จากนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Sampling) (วรณี แกมเกตุ, 2555) ตามขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามโดยแบ่งตัวอย่างประชากรออกเป็น 2 กลุ่มเท่าๆ กัน คือ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับอนุบาล และประถมศึกษา และผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาขึ้นไป กำหนดจำนวนผู้ปกครองใน 4 สังกัดตามสัดส่วน ได้จำนวนผู้ปกครองในแต่ละสังกัด ดังนี้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 24 คน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 164 คน สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 216 คน และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 12 คน

1.2.2 แบ่งโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ออกเป็น 2 กลุ่ม ตามวิธีการรับนักเรียนเข้าศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้ โรงเรียนที่รับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เข้าเรียนโดยการสอบคัดเลือก และโรงเรียนที่รับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เข้าเรียนโดยไม่สอบคัดเลือก

1.2.3 คัดเลือกโรงเรียนที่ใช้เก็บข้อมูล โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลากรายชื่อโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 4 สังกัด ตามวิธีการรับนักเรียนเข้าศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้รายชื่อโรงเรียนสังกัดละ 4 โรงเรียน

1.3 ผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คือ ผู้ปกครอง จำนวน 16 คน ตามสังกัด สังกัดละ 4 คน ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ คือ เป็นผู้ปกครองที่ทำคะแนนได้สูงที่สุดจากการตอบแบบสอบถาม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ชุด ประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือมีลักษณะและโครงสร้าง ดังนี้

2.1.1 แบบสอบถามบทบาทของผู้ปกครองในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากระดับอนุบาลสู่ระดับประถมศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทผู้ปกครอง โดย

กำหนดให้ผู้ปกครองเลือกระดับการปฏิบัติลงในช่องคะแนน ครอบคลุมประเด็นทั้ง 3 ด้าน จำนวน 48 ข้อ และคำถาม
ปลายเปิด จำนวน 12 ข้อ

2.1.2 แบบสัมภาษณ์บทบาทของผู้ปกครองในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากระดับอนุบาลสู่
ระดับประถมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยกำหนดคำถามที่ใช้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล
จำนวน 12 ข้อ

2.2 ผู้วิจัยนำเครื่องมือทั้ง 2 ชุด เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงและความ
ครอบคลุมตามเนื้อหา (IOC) และผู้วิจัยนำผลการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาคำนวณหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาเป็นราย
ข้อ พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.0 แสดงว่ามีความตรงเชิงเนื้อหาผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และผู้วิจัยนำ
แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนนำไปทดลองใช้กับผู้ปกครอง
ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับตัวอย่างประชากร จำนวน 40 คน จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปวิเคราะห์หาค่า
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ
ส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือโรงเรียนในการให้ข้อมูล

3.2 ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียน ให้แก่
ผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อให้ผู้อำนวยการดำเนินการนำแบบสอบถามส่งให้กับผู้ปกครอง

3.3 ผู้วิจัยโทรศัพท์นัดหมายกับโรงเรียนเพื่อเดินทางไปรับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมดด้วยตนเอง จำนวน
398 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.67 เป็นค่าที่ยอมรับได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (วรณี แกมเกตุ, 2555)

3.4 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ โดยคัดเลือกผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามได้คะแนนสูง
ที่สุดสังกัดละ 2 คน รวมจำนวน 16 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขออนุญาตในการเข้า
ไปเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง ผู้วิจัยนัดหมายเวลาในการใช้แบบสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์พร้อม
บันทึกเสียงผู้ปกครองคนละประมาณ 40-60 นาที และนำมาถอดเทปบันทึกเสียงการสัมภาษณ์

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ผลแบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง โดยการแจก
แจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง และผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนการ
วิเคราะห์ข้อมูลบทบาทของผู้ปกครองในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากระดับอนุบาลสู่ระดับประถมศึกษา โดย
ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4.2 การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายโดยการ
เรียบเรียง สรุป จัดหมวดหมู่และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของความเรียงตามกรอบแนวคิดทางการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลสู่โรงเรียนประถมศึกษา สรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง มีดังนี้ ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 73.90 มีอายุ 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.90 มีความสัมพันธ์กับเด็กเป็นมารดา คิดเป็นร้อยละ 69.30 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 76.40 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดเป็นมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 33.20 มีอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 24.40 มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนน้อยกว่า หรือเท่ากับ 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.20 มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 52.50 มีจำนวนบุตร 2 คน คิดเป็นร้อยละ 45.20

2. บทบาทของผู้ปกครองในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากระดับอนุบาลสู่ระดับประถมศึกษาในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$) โดยด้านการเตรียมความพร้อมของครอบครัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.06$) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมความพร้อมของเด็ก ($\bar{x} = 4.04$) และด้านการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียน ($\bar{x} = 3.69$) ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติของผู้ปกครองในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากระดับอนุบาลสู่ระดับประถมศึกษา

บทบาทของผู้ปกครอง	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านการส่งเสริมความพร้อมของเด็ก	4.04	0.91	มาก
1.1 การรับมือกับความเปลี่ยนแปลง	4.15	0.84	มาก
1.1.1 ทักษะอารมณ์และสังคม	4.06	0.84	มาก
1.1.2 ทักษะการพึ่งพาตนเอง	4.25	0.83	มาก
1.2 การเรียนรู้	3.92	0.97	มาก
1.2.1 วิธีการเรียนรู้	4.10	0.86	มาก
1.2.2 สติปัญญาและความรู้พื้นฐาน	3.74	1.03	มาก
2. ด้านการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียน	3.69	1.16	มาก
2.1 การมีส่วนร่วมกับโรงเรียน	3.90	1.03	มาก
2.1.1 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ	3.89	1.07	มาก
2.1.2 การแลกเปลี่ยนข้อมูล	3.90	0.99	มาก
2.2 การสนับสนุนการเรียนรู้	3.49	1.25	ปานกลาง
2.2.1 การสนับสนุนการเรียนรู้ที่บ้าน	3.86	0.96	มาก
2.2.2 การสนับสนุนการเรียนรู้ที่โรงเรียน	3.13	1.39	ปานกลาง
3. ด้านการเตรียมความพร้อมของครอบครัว	4.06	0.94	มาก
3.1 การเตรียมพร้อมก่อนเข้าโรงเรียน	3.99	0.98	มาก
3.1.1 การเตรียมตัวรับมือกับความเปลี่ยนแปลง	4.12	0.89	มาก
3.1.2 การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการไปโรงเรียนให้กับ เด็ก	3.86	1.05	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

บทบาทของผู้ปกครอง	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
3.2 การให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กเข้าโรงเรียน	4.13	0.90	มาก
3.2.1 การสอนวิธีการรับมือกับความเปลี่ยนแปลง	4.03	0.94	มาก
3.2.2 การจัดการกับความกังวลใจของเด็ก	4.24	0.84	มาก
รวม	3.93	1.03	มาก

2.1 ด้านการส่งเสริมความพร้อมของเด็ก ผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ประเด็นย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรับมือกับความเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมา คือ การเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.92$)

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของบทบาทของผู้ปกครองในด้านการรับมือกับความเปลี่ยนแปลง พบว่า ทักษะการพึ่งพาตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมา คือ ทักษะอารมณ์และสังคม ($\bar{X} = 4.06$)

องค์ประกอบของบทบาทของผู้ปกครองในด้านการเรียนรู้ พบว่า วิธีการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมา คือ สติปัญญาและความรู้พื้นฐาน ($\bar{X} = 3.74$)

ผู้ปกครองมีปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมความพร้อมของเด็ก คือ เด็กไม่ทำตามคำสั่ง มีพฤติกรรมก้าวร้าว ทำซ้ำ หรือไม่ทำทันทีที่บอก (30 คน) และผู้ปกครองโมโหเมื่อเด็กไม่เชื่อฟังหรือปฏิบัติตาม (1 คน)

ผู้ปกครองมีข้อเสนอแนะในด้านการส่งเสริมความพร้อมของเด็ก ดังนี้ ผู้ปกครองควรส่งเสริมพัฒนาการของเด็กตั้งแต่ชั้นอนุบาล ทบทวนสิ่งที่เด็กเรียนทุกเย็นอย่างสม่ำเสมอ ฝึกการฟัง-พูด-อ่าน-เขียนเบื้องต้น ความรู้เกี่ยวกับจำนวนและตัวเลข ผ่านชีวิตประจำวัน แบบฝึกหัด หรือการเล่นเกม ผู้ปกครองควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในด้านอารมณ์ สังคม เช่น การช่วยเหลือตนเอง การใช้และดูแลสิ่งของ การควบคุมอารมณ์ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การป้องกันตนเอง การมีน้ำใจและจิตอาสา และ โรงเรียนควรมีการจัดสอนเสริมพิเศษในช่วงเย็น เพื่อเตรียมความพร้อมของเด็ก และปรับพื้นฐานให้เด็ก

2.2 ด้านการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียน ผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ประเด็นย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ($\bar{X} = 3.90$) รองลงมา คือ การสนับสนุนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.49$)

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของบทบาทของผู้ปกครองในด้านการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน พบว่า การแลกเปลี่ยนข้อมูล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.90$) รองลงมา คือ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ($\bar{X} = 3.89$)

องค์ประกอบของบทบาทของผู้ปกครองในด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่า การสนับสนุนการเรียนรู้ที่บ้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.86$) รองลงมา คือ การสนับสนุนการเรียนรู้ที่โรงเรียน ($\bar{X} = 3.13$)

ผู้ปกครองมีปัญหาและอุปสรรคในการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียน คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม (19 คน) ผู้ปกครองไม่มีเวลาหรือโอกาสได้พบครูเพื่อติดตามพฤติกรรมเด็ก (17 คน) และผู้ปกครองไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากโรงเรียน (14 คน)

ผู้ปกครองมีข้อเสนอแนะในด้านการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียน ดังนี้ โรงเรียนควรมีการจัดช่องทางติดต่อสื่อสารที่หลากหลาย สะดวก รวดเร็วตรงตามเป้าหมายและครบถ้วน โรงเรียนควรจัดทำสมุดสื่อสารกับผู้ปกครอง โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน

2.3 ด้านการเตรียมความพร้อมของครอบครัว ผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ประเด็นย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กเข้าโรงเรียน ($\bar{x} = 4.13$) รองลงมา คือ การเตรียมพร้อมก่อนเข้าโรงเรียน ($\bar{x} = 3.99$)

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของบทบาทของผู้ปกครองในด้านการให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กเข้าโรงเรียน พบว่าการจัดการกับความกังวลใจของเด็ก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.24$) รองลงมา คือ การสอนวิธีการรับมือกับความเปลี่ยนแปลง ($\bar{x} = 4.03$)

องค์ประกอบของบทบาทของผู้ปกครองในด้านการเตรียมพร้อมก่อนเข้าโรงเรียน พบว่า การเตรียมตัวรับมือกับความเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.12$) รองลงมา คือ การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการไปโรงเรียนให้กับเด็ก ($\bar{x} = 3.86$)

ผู้ปกครองมีปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมความพร้อมของครอบครัว คือ เด็กไม่กล้าเข้าหาครู หรือยกมือถามเมื่อมีปัญหา เพราะกลัวครูดุหรือเพื่อนล้อ (12 คน)

ผู้ปกครองมีข้อเสนอแนะในด้านการเตรียมความพร้อมของครอบครัว ดังนี้ ผู้ปกครองควรพูดคุย สอบถามเด็กเกี่ยวกับเพื่อนและสิ่งที่เรียนในแต่ละวันกับเด็กทุกเย็น เพื่อติดตามการปรับตัวของเด็ก สามารถให้ความช่วยเหลือ พัฒนาเด็กได้ทันที โรงเรียนประถมศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมภาคฤดูร้อนเพื่อให้เด็กปรับตัวได้รู้จักครู เพื่อนใหม่ สถานที่รวมทั้งเป็นการปรับพื้นฐานความรู้ให้พร้อมก่อนเปิดเรียน

3. ความคิดเห็นจากแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากระดับอนุบาลสู่ระดับประถมศึกษา

3.1 ด้านการส่งเสริมความพร้อมของเด็ก พบว่า ผู้ปกครองส่งเสริมโดยการฝึกเด็กให้ช่วยเหลือตนเอง โดยอธิบายถึงความสำคัญให้เด็กเห็นความสำคัญก่อน (14 คน) การมอบหมายหน้าที่ต่างๆ ให้เด็กรับผิดชอบ (11 คน) การเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยการเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือก และเคารพการตัดสินใจของเด็ก (9 คน) การฝึกให้เด็กมีความสามารถในการกำกับตนเองผ่านการทำอาหารร่วมกัน การให้เด็กช่วยเหลืองานง่ายๆ (11 คน) การส่งเสริมให้เด็กมีความใฝ่รู้ผ่านการใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กคิด และการตอบคำถามเด็กอย่างครบถ้วน หากความรู้ไม่พอผู้ปกครองจะค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมร่วมกับเด็ก (11 คน) การส่งเสริมให้เด็กมีทักษะการรู้หนังสือขั้นต้นผ่านการเล่านิทาน การทำแบบฝึกหัด การร้องคาราโอเกะ การทบทวนบทเรียนและอ่านไปล่วงหน้าทุกวัน (13 คน) การส่งเสริมให้เด็กมีความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ผ่านเพลงเกี่ยวกับตัวเลข การสอนผ่านชีวิตประจำวัน (11 คน) การส่งเสริมให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับสังคมและสิ่งรอบตัวผ่านการพาเด็กไปเที่ยว หรือทำกิจกรรมในช่วงวันหยุด (15 คน)

3.2 ด้านการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองส่งเสริมโดยการขอช่องทางติดต่อกับเพื่อนผู้ปกครอง เช่น การขอเบอร์โทรศัพท์ ใช้แอปพลิเคชันไลน์ (11 คน) การคุยเรื่องพัฒนาการของเด็กในช่วงเช้าขณะที่ครูอยู่เวร หรือช่วงเย็นหลังเลิกเรียน รับฟังคำแนะนำของครู เพื่อนำมาปฏิบัติต่อบ้าน (11 คน) การติดตามข้อมูลผ่านทาง

แอปพลิเคชันไลน์ สมุดจดการบ้าน และจดหมายของโรงเรียนทุกวัน (11 คน) การจัดพื้นที่ให้เด็กในการทำงานตามความเหมาะสมของแต่ละครอบครัว (16 คน) การจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนรู้ให้เด็กได้ใช้งาน (13 คน) การเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ช่วยกระจายข่าวสารให้เพื่อนผู้ปกครองผ่านการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน หรือนำกลับไปเล่าให้เด็กฟังที่บ้าน (11 คน) การช่วยเหลืองานโรงเรียน ผู้ปกครองให้การสนับสนุนในหลายรูปแบบตามความสะดวก หากไม่สะดวกในการให้ความช่วยเหลือหรือร่วมกิจกรรม อาจให้การสนับสนุนทางการเงิน รวมเงินกับผู้ปกครองท่านอื่น (14 คน)

3.3 ด้านการเตรียมความพร้อมของครอบครัว พบว่า ผู้ปกครองส่งเสริมโดยการพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กกำลังจะไปเผชิญ หรือสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม (10 คน) การหาข้อมูลของโรงเรียนผ่านอินเทอร์เน็ต สอบถามจากคนใกล้ตัวที่มีเด็กเข้าเรียนในโรงเรียน และสำรวจด้วยตนเองพร้อมทั้งเด็ก (13 คน) การปรับกิจวัตรโดยทุกคนในครอบครัวต้องปรับเวลานอน (10 คน) การพูดคุยให้กำลังใจเมื่อเด็กต้องทำสิ่งใหม่ๆ การพูดคุยที่มีเหตุผลประกอบให้เด็กฟัง (13 คน) การฝึกให้เด็กพูดขอความช่วยเหลือ ขออนุญาตเข้าห้องน้ำ หรือเข้าหาครูเมื่อมีปัญหา (11 คน) การพูดคุย ชักถามถึงชีวิตที่โรงเรียนของเด็กเป็นประจำทุกวัน ถ้าเห็นหน้าตา หรือพฤติกรรมเด็กเปลี่ยนไปไม่เหมือนกับทุกวันที่มารับ ผู้ปกครองจะชักถาม หรือเด็กเล่าให้ฟังด้วยตนเอง ช่วยคิดแก้ปัญหา หรืออธิบายให้เด็กเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น (15 คน)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลสู่โรงเรียนประถมศึกษา มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมให้เด็กด้านสติปัญญาและความรู้พื้นฐานของผู้ปกครอง

ผลการวิจัย พบว่า ในด้านการส่งเสริมความพร้อมของเด็ก ประเด็นย่อยผู้ปกครองมีคะแนนระดับการปฏิบัติในการส่งเสริมให้เด็กใช้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อเทียบกับประเด็นย่อยอื่นในด้านการส่งเสริมความพร้อมของเด็กพบว่า มีคะแนนต่ำที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Curran and Kellogg (2016) ที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเชื้อชาติ พบว่า เด็กเอเชียมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์ต่ำกว่าปกติแม้ว่าจะมีผลการเรียนคณิตศาสตร์และการอ่านที่เท่าเทียมกันหรือดีกว่าเด็กผิวขาว นอกจากนี้ Castro, Expósito-Casas, López-Martín, Lizasoain, Navarro-Asencio, & Gaviria (2015) ได้รายงานผลถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่ามีจำนวนเพียง 2 ตัวอย่างของผู้ปกครองที่ให้การส่งเสริมด้านวิทยาศาสตร์จากทั้งหมด 37 ตัวอย่าง จะเห็นได้ว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการส่งเสริมด้านวิทยาศาสตร์ให้น้อยมาก เมื่อเทียบกับการส่งเสริมด้านการอ่าน และตัวเลข ซึ่งส่งผลให้เด็กไทยมีผลคะแนนเฉลี่ยโครงการประเมินผลนักเรียนในระดับนานาชาติ (PISA) วิชาวิทยาศาสตร์ที่ 421 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาตรฐานนานาชาติ (OECD) (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2559)

การเรียนรู้ ผู้ปกครองมีคะแนนระดับการปฏิบัติในประเด็นสติปัญญาและความรู้พื้นฐานต่ำ ส่วนหนึ่งส่งผลมาจากระดับรายได้ และการศึกษาของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท และมีระดับการศึกษาสูงสุดคือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งสอดคล้องกับ Unicef (2011) พบว่า

ครอบครัวที่ปัญหาด้านเศรษฐกิจ มีบุตรหลายคน หรือครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวจะให้การสนับสนุนการเรียนรู้แก่เด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาอยู่ในระดับน้อยจนถึงไม่ให้การสนับสนุน

การเรียนรู้ ในประเด็นวิธีการเรียนรู้ จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ปกครองฝึกให้เด็กมีความสามารถในการจดจำ และปฏิบัติตามคำสั่ง ผ่านการให้เด็กช่วยเหลืองานบ้าน เช่น การซักล้างเท้า การทำความสะอาดบ้าน การทำอาหาร ซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Uchida (2012) ที่ศึกษาวิสัยของเด็กญี่ปุ่น พบว่า การมอบหมายงานบ้านให้เด็กทำอย่างเป็นกิจลักษณะ ทำให้เด็กได้ฝึกการวางแผนงาน และการจัดลำดับความสำคัญของงาน การวางแผนว่าต้องทำงานไหนให้เสร็จก่อน การทำงานบ้านส่งผลให้ผู้ปกครองและลูก ได้มีโอกาสพูดคุยกันมากขึ้น ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันมากขึ้น ทำให้เด็กได้ฝึกการใช้คำศัพท์ในการสื่อสารอีกด้วย

2. การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับโรงเรียน

ผลการวิจัย พบว่า ในด้านการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียน การสนับสนุนการเรียนรู้ที่โรงเรียนของผู้ปกครอง ในประเด็นย่อยผู้ปกครองมีคะแนนระดับการปฏิบัติในเรื่องการเป็นอาสาสมัคร และการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเมื่อเทียบกับประเด็นย่อยอื่นในด้านการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียน พบว่า มีคะแนนต่ำที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Lau (2014) ที่ได้ศึกษาการรับรู้และการปฏิบัติของพ่อแม่ชาวจีนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในช่วงรอยเชื่อมต่อสู่โรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผู้ปกครองรู้สึกขาดโอกาสในการเข้าร่วมเป็นอาสาสมัคร และเข้าร่วมตัดสินใจด้วยการเข้าเป็นคณะกรรมการของโรงเรียน

ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการเรียนของเด็กด้วยการทบทวนความรู้กับเด็ก ทำกิจกรรมกับเด็ก เล่นนิทานกับเด็กที่บ้าน ทำให้เด็กสามารถปรับตัวกับการเรียนที่โรงเรียนชั้นประถมศึกษาได้ดี ซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Desforges and Abouchaar (2003) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในรูปแบบการเลี้ยงดูที่บ้านส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวของเด็กๆ อย่างมาก เช่นเดียวกับ Kimaro and Machumu (2015) ซึ่งพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทั้งการมีส่วนร่วมที่บ้านและการมีส่วนร่วมที่โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของเด็ก การมีส่วนร่วมส่งผลทางบวกกับผลการเรียนของเด็ก นอกจากนี้การพบปะกับผู้ปกครองและครูรวมทั้งการติดต่อแบบตัวต่อตัวกับครู ได้รับการยอมรับว่าเป็นวิธีการสื่อสารที่สะดวกและพึงพอใจมากที่สุด โดยอาจมีผลต่อพัฒนาการของเด็ก

3. ผู้ปกครองขาดความตระหนักในการเตรียมทัศนคติที่ดีต่อการไปโรงเรียนให้กับเด็ก

ผลการวิจัย พบว่า ในด้านการเตรียมความพร้อมของครอบครัว การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าโรงเรียน โดยการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการไปโรงเรียนให้กับเด็ก ในประเด็นย่อยการสร้างความรู้ความคุ้นเคยกับบุคคลต่างๆ ในโรงเรียนมีคะแนนการปฏิบัติในระดับมาก ซึ่งเมื่อเทียบกับประเด็นย่อยอื่นในด้านการเตรียมความพร้อมของครอบครัวพบว่า มีคะแนนต่ำที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ Urbina-Garcia (2014) กล่าวถึง การรับรู้เกี่ยวกับการสร้างรอยเชื่อมต่อจากชั้นอนุบาลสู่ชั้นประถมศึกษาของครู พบว่า ครูไม่ค่อยทำกิจกรรมกับครอบครัว เช่น การพาผู้ปกครองเยี่ยมชมโรงเรียน

ปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมความพร้อมของครอบครัว คือ ผู้ปกครองเกิดความกังวลใจต่อการปรับตัวของเด็ก ซึ่งผู้ปกครองมีวิธีแก้ไข โดยผู้ปกครองใช้การพูดคุยกับเด็กและครูเพื่อคลายความกังวลใจ ผู้ปกครองมีการติดตามพฤติกรรมปรับตัวของเด็กด้วยการพูดคุยกับครู ซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกับ Woodhams (2012) กล่าวถึงการปรับตัวให้เข้ากับวิถีของโรงเรียน และพยายามที่จะปรับเปลี่ยนมุมมองของผู้ปกครองที่มีต่อเด็ก โดยการพูดคุยกับครู การสื่อสาร

ความรู้สึก การรับฟังและเข้าใจมุมมองของครูจะช่วยให้ผู้ปกครองรู้สึกมั่นใจต่อตนเอง และครูผู้สอน ซึ่งส่งผลต่อการ
รับรู้โรงเรียนของเด็ก สอดคล้องกับ Reichmann (2012) ที่ศึกษา บทบาทของผู้ปกครองในช่วงรอยเชื่อมต่อในประเทศ
เยอรมนี พบว่าทัศนคติของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อมุมมองของเด็กที่มีต่อโรงเรียน ซึ่งรอยเชื่อมต่อที่ราบรื่นจะทำให้
ผู้ปกครองมีความรู้สึกมั่นใจและปลอดภัย จึงทำให้ผู้ปกครองมีความเครียดต่อรอยเชื่อมต่อน้อยลง

ข้อเสนอแนะในการนำงานวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรมีกระบวนการช่วยเหลือเด็กในการปรับตัว เช่น การเปิดการเรียนการสอนภาคฤดูร้อน เพื่อให้
เด็กใหม่ได้เข้าเรียนปรับพื้นฐาน และปรับตัวก่อนเปิดภาคการศึกษา
2. ครูควรมีช่องทางการติดต่อที่หลากหลาย มีการจัดทำสมุดสื่อสารกับผู้ปกครอง เพื่อให้การสื่อสารครบถ้วน
รวดเร็ว
3. การให้ความรู้กับผู้ปกครองเพื่อให้ผู้ปกครองสามารถเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก และครอบครัวตั้งแต่ชั้น
อนุบาล เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว ผ่านรอยต่อไปได้อย่างราบรื่น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การทำวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาในระดับอนุบาลสู่ระดับ
ประถมศึกษาสำหรับผู้ปกครอง
2. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของผู้ปกครองในการสร้างรอยเชื่อมต่อให้กับเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อทาง
การศึกษา

บรรณานุกรม

- นิติธร ปิลวาสน์. (2556). ความคาดหวังของผู้ปกครองเมื่อส่งลูกเข้าโรงเรียนอนุบาล. สืบค้นจาก
<http://taamkru.com/th>.
- ยศวีร์ สายฟ้า. (2557). รอยเชื่อมต่อการเรียนรู้ระหว่างชั้นเรียนอนุบาลและประถมศึกษา: ก้าว่างที่สำคัญ
ของเด็กประถมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์*. 42(3), 143-159.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2559). *การแถลงข่าว ผลการประเมินใน
โครงการ PISA 2015*. สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail>.
- สำนักข่าวการศึกษาสยามเธิ็ดดูนิวส์. (2558). *เคล็ดลับ 5 ข้อ สอบเข้าป.1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยดัง*. สืบค้นจาก
<http://www.siamedunews.com/articles/42212349.html>.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553*. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ข้อมูลสถานศึกษาทั่วประเทศ ปีการศึกษา 2552: สถิติสถานศึกษาจำแนกตามสังกัดและจังหวัด*. สืบค้นจาก <http://www.mis.moe.go.th>
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *จำนวนนักเรียน นักศึกษา ในระบบ จำแนกรายสถานศึกษา สังกัดชั้นปี และเพศ ปีการศึกษา 2560*. สืบค้นจาก http://www.mis.moe.go.th/mis2018/index.php?option=com_content&view=article&id=557&Itemid=113.
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2557). *พัฒนาการเด็กปฐมวัย “รากแก้วแห่งชีวิต”*. การประชุมวิชาการอภิวัดนักการเรียนรู้...สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย, กรุงเทพมหานคร.
- องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย. (2558). *ยูนิเซฟจุดประกายสังคม เปิดตัวโครงการ “Best Start” ดึง 6 ศิลปินชื่อดังชวนคนไทยเปลี่ยนอนาคตเด็ก หนุนรัฐฯแก้ปัญหาพัฒนาเด็กเล็ก*. สืบค้นจาก http://www.unicef.org/thailand/tha/media_23538.html
- อวยพร เรื่องตระกูล. (2553). *สถิติประยุกต์ทางพฤติกรรมศาสตร์ 1*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Castro, M., Expósito-Casas, E., López-Martín, E., Lizasoain, L., NavarroAsencio, E., & Gaviria, J. L. (2015). Parental involvement on student academic achievement: A meta-analysis. *Educational Research Review, 14*, 33-46. DOI: 10.1016/j.edurev.2015.01.002.
- Chan, W.L. (2012). Expectations for the transition from kindergarten to primary school amongst teachers, parents and children, *Early Child Development and Care, 182*(5), 639-664. DOI: 10.1080/03004430.2011.569543.
- Curran, F. C., & Kellogg, A. T. (2016). Understanding science achievement gaps by race/ethnicity and gender in kindergarten and first grade. *Educational Researcher, 45*(5), 273-282. DOI:10.3102/0013189X16656611.
- Department of Education and Early Childhood Development. (2009). *Transition: A positive start to school: A guide for families, early childhood services*. Melbourne. Retrieved from <https://www.education.vic.gov.au/childhood/professionals/learning/Pages/transkit.aspx>
- Desforges, C., & A. Abouchaar. (2003). *The impact of parental involvement, parental support and family education on pupil achievement and adjustment: A literature review*. London: Department of Education and Skills.
- Fletcher, J. (1997). *In evaluating school community linked services: Politics, problems and possibilities*. Sydney: Australian Centre for Equity through Education.
- Gina A., Chowa, R., & Masa, J. (2013). *Parental involvement's effects on academic performance: Evidence from the youth*. Save Ghana Experiment (CSD Working Papers No. 13-15). Retrieved from <http://csd.wustl.edu/Publications/Documents/WP13-15.pdf>.

- Kimaro, A.R. & Machumu, H.J. (2015). Impacts of parental involvement in school activities on academic achievement of primary school children. *International Journal of Education and Research*, 3(8), 483-394.
- Klerfelt, A. & Granelid, P. W. (1994). Children encounter school. *Paper presented at Settings in Interaction: 4th Annual Conference on the Quality of Early Childhood Education*, Gothenburg, Sweden.
- Lau, E. (2014). Chinese parents' perceptions and practices of parental involvement during school transition. *Early Child Development and Care*, 184(3), 403-415.
- National Association for the Education of Young Children. (2009). *Where we STAND naeyc on school readiness*. Retrieved from <https://www.naeyc.org/sites/default/files/globally-shared/downloads/PDFs/resources/position-statements/Readiness.pdf>.
- Reichmann, E. (2012). The transition from German kindergarten to primary School: Parents' role in the transition processes. *International Journal of Transitions in Childhood*. 5, 22-32.
- Stedron, J. & Berger, A. (2010). *State approaches to kindergarten readiness assessment*. NCSL Technical Report. Washington, DC: National Conference of State Legislatures. Retrieved from <http://www.ncsl.org/documents/Educ/KindergartenAssessment.pdf>
- Urbina-Garcia, M. A. (2014). *Transition from preschool to first grade primary school in Mexico: The perceptions of teachers, headteachers and parents* (Doctoral dissertation, University of York).
- Uchida, N. (2012). *Child discipline in Japan: An important part of parenting where parents pass on their values to their children*. University of Tsukuba. Retrieved from https://www.childresearch.net/papers/parenting/2012_03.html
- Unicef. (2011). *School readiness and transitions: A companion to the child friendly schools manual*. New York: Unicef, Division of communication.
- _____. (2012). *School readiness: A conceptual framework*. New York: United Nations children's fund. Retrieved from [http://www.unicef.org/education/files/Chil2Child_ConceptualFramework_FINAL\(1\).pdf](http://www.unicef.org/education/files/Chil2Child_ConceptualFramework_FINAL(1).pdf)
- Woodhams, M. C. S. (2012). *Negotiating the transition: Parents' experience of their oldest child's transition to school*. Retrieved from <https://researcharchive.vuw.ac.nz/xmlui/bitstream/handle/10063/2522/thesis.pdf?sequence=2>.
- Yeboah, D.A. (2002). Enhancing transition from early childhood phase to primary education: Evidence from the research literature. *Early Years*. 22(1), 51-56.